

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce: **Q. B.**, zastoupeného JUDr. Petrem Stoklasem, advokátem se sídlem Porážková 1424/20, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 12. 2007, č.j. SCPP-3135/C-215-2007, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 14. 4. 2011, č. j. 6 Ca 41/2008 – 50,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal kasační stížnost proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 14. 4. 2011, č. j. 6 Ca 41/2008 – 50 (dále jen „napadený rozsudek“), jímž Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) zamítl stěžovatelovu žalobu proti rozhodnutí ze dne 13. 12. 2007, č.j. SCPP-3135/C-215-2007, vydaného Policií České republiky, ředitelství služby cizinecké policie, jejíž působnost k 1. 1. 2009 přešla na Ministerstvo vnitra, které je z tohoto důvodu žalovaným, (dále jen „rozhodnutí žalovaného“), kterým bylo zamítnuto stěžovatelovo odvolání proti rozhodnutí Policie České republiky, Oddělení cizinecké policie Vsetín ze dne 27. 6. 2007, č.j. SCPP-00131/OV-IX-CI-2006 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“).

Tímto prvostupňovým rozhodnutím byla zamítnuta podle § 87k odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých

zákonů, ve znění účinném do 31. 12. 2008 (dále jen „zákon č. 326/1999 Sb.“), stěžovatelova žádost o povolení k trvalému pobytu na území České republiky kvůli důvodnému nebezpečí, že by stěžovatel mohl závažným způsobem narušit veřejný pořádek. V odůvodnění správní orgán prvního stupně uvedl, že stěžovatel jak na území České republiky, tak v zahraničí používal více dokladů totožnosti s odlišnými tvary jeho jména, příjmení, data narození i státní příslušnosti, když používal více identit, takže se jeho totožnost prokazovala velmi problematicky. Dále zdůraznil, že stěžovatel byl rozsudkem Krajského soudu v Ostravě, pobočka v Olomouci ze dne 19. 11. 1998, sp. zn. 29 T 2/1997, ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu v Olomouci ze dne 8. 3. 1999, sp. zn. 1 To 15/1999, uznán vinným trestným činem pokusu vraždy podle § 8 odst. 1 k § 219 odst. 1 zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, v tehdy platném a účinném znění (dále jen „tr. zák.“), za což mu byl uložen trest odnětí svobody v trvání 10 roků, pro jehož výkon byl zařazen podle § 39a odst. 2 písm. d) tr. zák. do věznice se zvýšenou ostrahou. Přitom trest vyhoštění mu nebyl uložen pouze v důsledku tehdejší politické a bezpečnostní situace v provincii Kosovo. Dále se správní orgán zabýval vyjádřením Probační a mediační služby České republiky Vsetín, která nad ním po podmíněném propuštění z výkonu trestu odnětí svobody vykonávala dohled. Z její zprávy vyplynulo, že stěžovatel natrvalo opustil dne 1. 7. 2004 Českou republiku, a proto nad ním přerušila výkon dohledu do 22. 11. 2004, kdy se sám opět dostavil za probačním úředníkem. Prvostupňový správní orgán přitom poukázal na to, že stěžovatel do protokolu žádosti o povolení k trvalému pobytu ze dne 9. 10. 2006 k výslovné otázce uvedl, že z České republiky v roce 2004 nevycestoval. Dne 24. 10. 2004 (tedy předtím, než se znovu dostavil za probačním úředníkem, aby nad ním mohl být vykonáván dohled) požádal v České republice o azyl. Podle správního orgánu tak buď porušil podmínky spolupráce při výkonu dohledu, anebo v dané žádosti uvedl nepravdivé údaje. Prvostupňový správní orgán z toho shledal, že tvrzení stěžovatele jsou nevěrohodná a svědčí o tom, že nedodržuje právní i neprávní pravidla chování a ani jeho spolupráce s Probační a mediační službou České republiky není na zvlášť dobré úrovni. Správní orgán prvního stupně proto dospěl k závěru, že ze stěžovatelova jednání vyplývá, že by mohl závažným způsobem narušit veřejný pořádek. Zároveň neshledal, že by svým rozhodnutím nepřiměřeně zasáhl do stěžovatelova soukromého a rodinného života, protože stěžovatelem uváděné dítě, s nímž má údajně udržovat kontakt, se jednak jmenuje jinak, a jednak se se svou matkou (manželkou stěžovatele české národnosti) jiného než stěžovatelem uváděného jména, bydlí a zdržuje se na jiné než stěžovatelem uváděné adrese.

Proti tomuto prvostupňovému rozhodnutí podal stěžovatel odvolání, které bylo rozhodnutím žalovaného zamítnuto, přičemž v něm bylo připomenuto, že stěžovatelova žádost byla řádně zamítnuta z důvodu narušení veřejného pořádku závažným způsobem spočívajících v trestné činnosti na území České republiky, v zahraničí, záměrném uvádění nepravdivých údajů, používání různých identit a porušování pobytového režimu. Žalovaný zdůraznil, že uzavřením manželství s českým státním občanem nevzniká cizinci nárok na pobyt na území České republiky, neboť trvalý pobyt je nejvyšší formou pobytu udělovaného cizincům. Podle žalovaného je povinností cizího státního příslušníka dodržovat české právní normy. Nečiní-li tak, zbavuje se sám svým jednáním možnosti trvale pobývat na území České republiky. Dodal, že při posuzování stěžovatelovy žádosti bylo přihlíženo i k zásadě přiměřenosti a bylo vycházeno výlučně z jeho osobního chování ve smyslu čl. 27 směrnice Evropského parlamentu a Rady ze dne 29. 4. 2004, č. 2004/38/ES o právu občanů Evropské unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a

pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (dále jen „směrnice 2004/38/ES“).

Žalobu stěžovatele proti rozhodnutí žalovaného, v níž se ohradil proti zjištěnému skutkovému stavu, nedostatečnému vypořádání odvolacích námitek a tomu, že správní orgány vycházejí z jeho jednání, kterého se dopustil před deseti a více lety, městský soud zamítl napadeným rozsudkem. V něm shledal, že jak v prvostupňovém rozhodnutí tak v rozhodnutí žalovaného byly náležitě zjištěny veškeré skutkové okolnosti a že byly posouzeny v souladu s § 87 k odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb. i se zásadami stanovenými v čl. 27 odst. 2 směrnice 2004/38/ES. Podle městského soudu bylo zejména prokázáno, že stěžovatel se na území České republiky prokazoval cizími doklady, vystupoval pod různými jmény a spáchal trestný čin pokusu vraždy. Z těchto skutečností prvostupňový orgán i žalovaný vycházel při své úvaze, že není reálný předpoklad, že stěžovatel povede na území České republiky řádný život, začlení se do společnosti a bude respektovat zákony. Zároveň městský soud shledal, že se správní orgány řádně vypořádaly i se zprávou Probační a mediační služby. Podle městského soudu byly v rozhodnutí žalovaného vypořádány veškeré námitky stěžovatele uplatněné v odvolání, přičemž bylo i řádně vyloženo, z jakých důvodů byly shledány jako nedůvodné. V tomto směru městský soud podotkl, že nesouhlas s posouzením věci nelze zaměňovat s porušením povinností na řádně odůvodněné správní rozhodnutí. Městský soud rovněž odmítl výtku, že bylo posuzováno pouze stěžovatelovo jednání, kterého se dopustil před deseti lety s tím, že důležitou okolností pro posouzení věci je skutečnost, že se po podmíněném propuštění z výkonu trestu odnětí svobody nedostavoval po určitou dobu k pravidelnému osobnímu kontaktu s probačním úředníkem a jemu, případně správnímu orgánu uvedl nepravdivé údaje ohledně místa jeho pobytu v roce 2004. Stěžovatel tedy i po podmíněném propuštění z výkonu trestu odnětí svobody porušil podmínky pobytu cizince zdržujícího se na území České republiky. Městský soud se dále ztotožnil i s ostatními právními názory žalovaného, a proto shledal žalobu nedůvodnou.

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel kasační stížnost s odkazem na důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), v níž namítl, že městský soud pouze převzal závěry správních orgánů týkající se jeho předchozího závažného trestného jednání, a uvádění nepravdivých údajů při prokazování totožnosti, avšak nevzal v úvahu, že stěžovatel trest vykonal, poučil se z něj a nadále se snaží žít řádným životem a začlenit se do společnosti, a navíc spolupracoval s Probační a mediační služnou, která sama vyhodnotila spolupráci s ním jako velmi dobrou. Dále se městský soud vůbec nezabýval jeho rodinnými poměry ani v místě rodiště a jeho předchozího bydliště v bývalé Jugoslávii ani v České republice, kde má syna z předchozího vztahu a s manželkou plánovali založit vlastní rodinu, čímž by naplnil účel podání žádosti, tj. sloučení rodiny. Rovněž se ohradil proti tomu, aby mu bylo dáno k tíži, že správní orgány několikrát zkomolily jeho jméno, přičemž zdůraznil, že on sám nikdy záměrně pod jinou totožností nevystupoval. Podle něj tedy není dostatečně odůvodněn závěr, že v budoucnu závažným způsobem naruší veřejný pořádek. Z těchto důvodů navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek městského soudu a vrátil mu věc k dalšímu řízení a zároveň požádal, aby Nejvyšší správní soud odložil vykonatelnost rozhodnutí žalovaného.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadený rozsudek městského soudu v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že kasační stížnost **není důvodná**.

Stěžovatelova žádost o povolení k trvalému pobytu na území České republiky byla zamítnuta podle § 87k odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., ve znění účinném do 31. 12. 2008, neboť *by žadatel mohl závažným způsobem narušit veřejný pořádek*.

Nejvyšší správní soud předně připomíná, že *při posuzování toho, zda určité jednání cizince žádajícího o povolení k trvalému pobytu může „závažným způsobem narušit veřejný pořádek" ve smyslu § 87h odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., je třeba souběžně zvažovat jednak vztah dotčené normy veřejného pořádku k zájmům chráněným tímto předpisem a jednak intenzitu tohoto porušení* (shodně např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2011, č. j. 2 As 78/2006 - 64, přístupný stejně jako všechna další citované rozhodnutí na www.nssoud.cz). Výklad pojmů „veřejný pořádek" a „závažné narušení veřejného pořádku" je podle názoru vyjádřeného v usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2011, č. j. 3 As 4/2010 - 151, rozdílný podle toho, v jakém kontextu zákona č. 326/1999 Sb. je používán. V této věci je rozhodný výklad veřejného pořádku v souvislosti s povolením k trvalému pobytu podle zákona č. 326/1999 Sb. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2011, č. j. 7 As 112/2011-65, pojem *veřejný pořádek pro účely § 87k odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců zahrnuje krom norem právních také normy morální, sociální, politické, případně náboženské, přičemž pro naplnění dispozice tohoto ustanovení postačuje jejich porušení nižší intenzity, je-li dostatečně závažné ve vztahu k důsledkům plynoucím ze zamítnutí žádosti o povolení k trvalému pobytu.* V této souvislosti není bez zajímavosti, že v obou výše zmíněných rozsudcích Nejvyšší správní soud shledal, že jednání žadatelů, kteří v minulosti účelově uzavřeli manželství či uznali otcovství, aby získali povolení k pobytu, je jednáním, které závažným způsobem narušuje veřejný pořádek, a je tak důvodem pro zamítnutí žádosti o povolení k trvalému pobytu.

V této věci je přitom předmětem posouzení, zda lze pod pojem veřejný pořádek ve smyslu § 87h odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb. podřadit stěžovatelovo jednání, kterým spáchal v roce 1996 trestný čin pokusu vraždy podle § 8 odst. 1 k § 219 odst. 1 tr. zák., v roce 2004 sdělil nepravdivé údaje správnímu orgánu (ať již Probační a mediační službě nebo Policii České republiky) a používal více dokladů totožnosti s odlišnými tvary jeho jména, příjmení, data narození i státní příslušnosti.

Ke stěžovatelově výhradě, že bylo posuzováno, že byl odsouzen za závažné trestné jednání, protože za něj uložený trest vykonal a poučil se z něj, Nejvyšší správní soud uvádí, že žalovaný ve svém rozhodnutí odkázal na čl. 27 odst. 2 větu druhou směrnice 2004/38/ES, podle níž *předchozí odsouzení pro trestný čin samo o sobě přijetí takových opatření neodůvodňuje.* Zároveň žalovaný výslovně uvedl, že svůj závěr o tom, že osobní chování stěžovatele představuje důvodné nebezpečí, že by stěžovatel mohl závažným způsobem narušit veřejný pořádek, založil nejen na tom, že byl uznán vinným trestným činem pokusu vraždy podle § 8 odst. 1 k § 219 odst. 1 tr. zák., ale i z jeho dalšího popsaného protiprávního jednání. Přitom skutečnost, že se stěžovatel po dobu výkonu

trestu odnětí svobody a dále také po dobu, co byl nad ním stanoven dohled po podmíněném propuštění, nedopustil další trestné činnosti, rozhodně není okolností, která by mohla zhojit závěry týkající se stěžovatelova osobního chování, kterým spáchal uvedený trestný čin, zvláště za situace, kdy bylo prokázáno, že i po vykonaném trestu odnětí svobody stěžovatel sděloval správním orgánům nepravdivé informace o svém pobytu. Stěžovatelova námitka je již jen z tohoto důvodu neopodstatněná.

Nejvyšší správní soud však považuje za nutné v této souvislosti dodat, že ustanovení čl. 27 odst. 2 věty druhé směrnice 2004/38/ES je třeba vykládat tak, že ne každé odsouzení pro jakýkoli trestný čin bez dalšího vede k závěru, že žadateli bude zamítnuta žádost o trvalý pobyt či že bude vyhoštěn, nikoli tak, že k zamítnutí žádosti o povolení k trvalému pobytu postačuje pouze to, že žadatel spáchal jakýkoli trestný čin. Na základě této stanovené zásady je totiž vždy zapotřebí zvažovat zejména to, o jaký trestný čin se jednalo a jakým konkrétním jednáním se jej pachatel dopustil. Spáchal-li žadatel méně závažný trestný čin (resp. přečin podle nového trestního zákoníku), a zejména jeho závažnost, jakož i způsob provedení činu, jeho následky, okolnosti, za nichž byl čin spáchán, míra zavinění a pohnutky žadatele byly takového rázu, že snižují závažnost žadatelova jednání do té míry, že přijaté opatření (zde neudělení povolení k trvalému pobytu) by bylo nepřiměřené spáchanému činu, není možné dospět k závěru, že takové odsouzení pro trestný čin zakládá důvodné nebezpečí, že by žadatel mohl závažným způsobem narušit veřejný pořádek. Naproti tomu, spáchal-li žadatel závažný trestný čin za situace, kdy zde nejsou výrazné okolnosti snižující jeho závažnost, lze jen stěží dospět k závěru, že takové žadatelovo osobní chování neumožňuje přijmout takové opatření, které by mu odepřelo právo trvalého pobytu. Opačný závěr by byl v rozporu se zásadou přiměřenosti stanovenou v čl. 27 odst. 2 větě první směrnice 2004/38/ES. Přitom je nutné mít na paměti, že odepření práva trvalého pobytu je sice opatření odpírající jedno z práv vyplývajících z práva volného pohybu osob, nicméně jde o omezení velmi nízké intenzity, protože jím není dotčeno právo pobytu cizince na území České republiky, ale dochází jím pouze k odepření výhod plynoucích ze statutu cizince pobývajícího na území České republiky v rámci trvalého pobytu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2011, č. j. 7 As 112/2011 - 65). Je proto v souladu s požadavkem přiměřenosti a proporcionality mezi omezujícím opatření a závažností jednání, aby důvodem pro zamítnutí žádosti o povolení k trvalému pobytu byly výrazně méně intenzivní a nebezpečné jednání, než pro účely vyhoštění. Přitom i pro účely vyhoštění lze vycházet pouze z existence odsouzení pro trestný čin, avšak pouze tehdy, pokud okolnosti, které vedly k takovému odsouzení, ukazují na osobní chování, které představuje trvající ohrožení veřejného pořádku (viz rozsudky ze dne 27. října 1977, Bouchereau, 30/77, Recueil, s. 1999, bod 28, a ze dne 19. ledna 1999, Calfa, C 348/96, Recueil, s. I 11, bod 24, a výše uvedený rozsudek Komise v. Španělsko, bod 44). Této evropské judikatuře ostatně zcela konvenuje i judikatura obecných trestních soudů, podle které *spáchání trestného činu vraždy podle § 219 tr. zák. a trestného činu nedovoleného ozbrojování podle § 185 tr. zák. může být vážným důvodem ohrožení veřejného pořádku ve smyslu ustanovení § 57 odst. 3 písm. e) tr. zák., které umožní soudu, jestliže je shledá, uložit trest vyhoštění podle § 57 odst. 1, odst. 2 tr. zák. i v případě, že jeho pachatel je občanem Evropské unie nebo jeho rodinným příslušníkem bez ohledu na státní příslušnost a má na území České republiky povolen trvalý pobyt anebo cizincem s přiznaným právním postavením dlouhodobě pobývajícího rezidenta na území České republiky podle zvláštního právního předpisu* (viz usnesení Nejvyššího soudu České

republiky ze dne 13. 2. 2008, sp. zn. 7 Tdo 57/2008). Z výše uvedeného je tedy zcela zřejmé, že stěžovatelovo předchozí odsouzení pro trestný čin pokusu vraždy podle § 8 odst. 1 k § 219 odst. 1 tr. zák. samo o sobě postačuje k závěru, že je důvodné nebezpečí, že by stěžovatel mohl závažným způsobem narušit veřejný pořádek. Okolnosti, při nichž k činu došlo a způsob jeho spáchání (stěžovatel střelil poškozeného, který byl k němu otočen zády, ze vzdálenosti maximálně půl metru do krku, a to nelegálně drženou zbraní) totiž nijak nesnižovaly závažnost jeho jednání. Zároveň je odepření práva trvalého pobytu v souladu se zásadou přiměřenosti ve vztahu ke stěžovatelově jednání, kterým spáchal tento trestný čin.

Důvodnost zamítnutí stěžovatelovy žádosti o povolení k trvalému pobytu však byla shledána i s ohledem na sdělení nepravdivých údajů správnímu orgánu a prokazování se více doklady totožnosti s odlišnými tvary jeho jména, příjmení, data narození i státní příslušnosti. Námitka stěžovatele, že mu nemůže být k tíži, že správní orgány zkomolily jeho jméno, není podle Nejvyššího správního soudu na místě, neboť mnohé tvary jmen, pod kterým vystupoval (S. A. D., I. B., A. B., M. O., R. B. a další) nejsou žádným zkomolením či chybou v přepisu jeho jména, stejně jako rozdílná data narození (X) a místa narození či národnost, jestliže navíc nadto správnost těchto zcela navzájem odlišných údajů stvrdil svým podpisem.

Nejvyšší správní soud také shledal jako nepravdivou stěžovatelovu výtku, že při posouzení jeho žádosti nebyly hodnoceny jeho rodinné poměry. Správní orgán prvního stupně se zabýval jednak stěžovatelovými rodinnými poměry ve spojení s otázkou přiměřenosti, přičemž podrobně rozvedl, z jakých důvodů shledal jako nedůvodnou stěžovatelovu námitku, že je se svým synem a manželkou v kontaktu (zejména proto, že stěžovatel uváděl jiné příjmení a bydliště své manželky a syna). Nejvyšší správní soud zároveň podotýká, že správní orgán neshledal, že by stěžovatel uzavřel s manželkou fiktivní manželství či uznání otcovství za účelem získání povolení k trvalému pobytu, což by byl důvod k zamítnutí stěžovatelovy žádosti o povolení k trvalému pobytu i podle tehdy účinné zákonné úpravy (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2011, č. j. 7 As 112/2011 - 65). Neudělení trvalého pobytu stěžovateli nebude mít nepřiměřený dopad do jeho soukromého a rodinného života, neboť mu není nijak nepřiměřeně bráněno v tom, aby se stýkal se svou manželkou či jejím synem. Povolení k trvalému pobytu totiž není jediným aktem, který by stěžovateli umožňoval legálně dlouhodobě pobývat na území České republiky. Míra oprávnění, kterých na území České republiky požívá cizinec trvale pobývající a cizinec pouze „dlouhodobě pobývající“ je odlišná, avšak neznamená, že by zde stěžovatel nadále nemohl nerušeně vést svůj soukromý a rodinný život, byť pouze na základě přechodného oprávnění k pobytu, jak ostatně dosud činil po celou dobu.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval, neboť o kasační stížnosti samotné rozhodl bezodkladně po předložení věci krajským soudem po vykonání nezbytných procesních úkonů v řízení.

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1, 2 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, které mu vznikly. Žalovanému správnímu orgánu, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, nevznikly náklady řízení přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. listopadu 2011

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu